

11.03.0278/97г.
09.01.98г.

*Б.Н. 24/к.9.18/9.
9.1.98г.*

до
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ
на

МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ

по конституционно дело No.18 от 1997г.

ОТНОСНО : Искането на Главния прокурор на Р България за обявяване противоконституционност на чл.47в от Закона за пенсиите / нов -ДВ, бр.52 от 1992г., изм. бр.22 от 1996г./

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 09.12.1997г. по конституционно дело No.18/97г. Конституционният съд е допуснал за разглеждане по същество искането на Главния прокурор за установяване на противоконституционност на чл.47в от Закона за пенсиите и е конституирал министъра на финансите като заинтересувана страна по делото.

С оглед дадената ми с определението възможност изразявам следното становище :

Считам, че искането за обявяване противоконституционността на чл. 47в от Закона за пенсиите е неоснователно и необосновано по следните съображения :

Разпоредбата на чл.47в от Закона за пенсиите определя,че размерът на получаваните една или повече пенсии не може да надвишава трикратния размер на социалната пенсия.

В искането си Главният прокурор на Р България се позовава на Решение No.12/97г. на Конституционния съд и твърди, че посочената разпоредба противоречи на чл.51, ал.1 от Конституцията , поради "липсата на конституционни основания за ограничаване правото на пенсия в частта му за размера на пенсионното плащане ". Аргументира се и с чл.57,ал.1, който прогласява основните права на гражданите за неотменими.

Съгласно чл.51,ал.1 от Конституцията гражданите имат право на обществено осигуряване и социално подпомагане. Въпросът за конституционностьта на чл.47в от Закона за пенсиите подлежи на разрешаване с оглед съпоставката му с правото на обществено осигуряване.Като вид обществено осигуряване пенсионното осигуряване се обхваща от конституционната защита, гарантирана от разпоредбата на чл.51,ал.1 от Конституцията.За да се реализира това право като индивидуално, е необходимо да се изгради система за обществено осигуряване .

Разпоредбата на чл.47в от Закона за пенсиите се базира на международно признат принцип на социалното осигуряване - принцип на социалната справедливост. Целта на ограниченията в максималния или минимален размер на пенсиите е двустранна :

- от една страна , да гарантира обществено приемливо ниво на минималния размер на пенсиите, когато трудовия стаж и работните заплати са недостатъчни за неговото достигане;

- да ограничи максималния размер на пенсиите до обществено приемлив размер и равнище, преразпредели част от доходите от високо в полза на ниско обезпечените лица, ако и доколкото това е обществено обосновано и приемливо.В този подход намира реализация принципа на социалната солидарност между осигурените лица и пенсионерите.

Не могат да се подкрепят и съображенията на Главния прокурор за противоконституционност на чл.47в от Закона за пенсиите с нормата на чл.57,ал.1 от Конституцията, която прогласява,че основните права на гражданите са неотменими. В случая не се отменя правото на пенсия, а законово се определя неговия максимален размер. Ако липсва такава норма, то би се накърнило друго основно право на гражданите - да получават гарантирана пенсия в минимален размер, който да обуславя определено жизнено равнище на тази социална група. Нормативните ограничения за минималния,заедно с тези за максималния размер на пенсиите са важен инструмент за ефективно регулиране на диференциацията в размера на пенсиите и по-общо- на неравномерността в разпределението на доходите от пенсии.Разбира се , всеки от двата норматива - минималният, съответно максималният размер на пенсиите има своя специфична обществена роля.По отношение на нормативите за минималните размери,то те са свързани с едно от основните изисквания към всяка съвременна система за пенсионно осигуряване - изискването за правилно определен и гарантиран минимум на пенсиите .Нормативните ограничения за максималния размер на пенсиите са често срещано явление в световната практика . Те се основават на принципите на социалната справедливост и целят частично до пълно ограничаване възможността за така нареченото " надосигуряване ", т.е. изплащане на пенсии с размери , които надхвърлят рационалния размер на личните потребности на пенсионера.

Действащата в страната осигурителна система е разходно-покривна, а не капиталово- покривна, така че средствата за изплащане на пенсиите се осигуряват от постъпващите осигурителни вноски на работещите трудоспособни граждани, а не от натрупани суми по лични партии на пенсионерите. Разпределението на средствата от Фонд " Обществено осигуряване " се основава на принципите на взаимност на осигуряването, задължителност, взаимопомощ и социална солидарност между осигурените лица.Конституционносъобразността на чл.47в от Закона за пенсиите се обосновава и с разпоредбата на чл. 57,ал.2 от Конституцията , като допустимостта да се ограничи упражняването на осигурителното право на пенсия се свързва с правата на другите участници в осигуряването.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид гореизложеното считам, че искането за обявяване противоконституционност на чл.47в от Закона за пенсиите следва да бъде отхвърлено като неоснователно, тъй като посочената разпоредба не накърнява и не е в противоречие с конституционните норми.

МИНИСТЪР :

A handwritten signature in black ink is written over a circular official seal. The seal is partially obscured by the signature and contains some illegible text and a central emblem.